

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om antagningsregistret och studentexamensregistret

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att lagen om antagningsregistret och studentexamensregistret skall ändras. Inom yrkesutbildningen och gymnasieutbildningen införs ett elektroniskt ansökningssystem vid gemensam ansökan våren 2008 för sådan utbildning som deltar i gemensam ansökan. Avsikten är att det elektroniska ansökningssystemet senare skall utvidgas så att det också täcker annan utbildning på andra stadiet som inte deltar i gemensam ansökan. I och med att ansökningssystemet reformeras och elektroniska dataöverföringssystem utvecklas kan de många nivåerna och överlappningarna i ansöknings- och antagningsfunktionerna minskas.

I det nuvarande systemet för gemensam ansökan gör länsstyrelserna olika slags kontroll-, lagrings- och postningsarbete i samband med ansökningsblanketterna. I det elektroniska systemet blir detta arbete överflödigt. De uppgifter vid länsstyrelserna i anslutning till gemensam ansökan som inte blir obehövlige i det nya elektroniska ansökningssystemet kommer Utbildningsstyrelsen att svara för.

Utbildningsstyrelsen uppgifter i fråga om förändret av antagningsregistret föreslås bli preciserade i lagen. Utbildningsstyrelsen skall fortfarande vara registeransvarig för antagningsregistret. Utbildningsstyrelsen skall svara för samlandet av data i antagningsregistret och för genomförandet på riksplanet av ansökningssystemen samt för den allmän-

na informationen, vägledningen och rådgivningen i anslutning till ansökan och antagning till utbildning. Ansökningar i pappersform sänds inte till länsstyrelsernas byråer för gemensam ansökan, utan till Utbildningsstyrelsen, som svarar för att ansökningarna lagras i ansökningsregistret.

Anordnarna av yrkesutbildning och gymnasieutbildning sänder för närvarande manuellt de uppgifter som behövs för antagningen som studerande samt uppgifter om mottagande av studieplats till länsstyrelserna. I det elektroniska ansökningssystemet lagrar utbildningsanordnarna dessa uppgifter elektroniskt utan mellanhänder direkt i ansökningsregistret. Anordnarna av yrkesutbildning och gymnasieutbildning skall för Utbildningsstyrelsens räkning delta i registerföringen av antagningsregistret när det gäller registret för ansökan till yrkesutbildning och gymnasieutbildning.

Registret för gemensam ansökan till yrkesutbildning och gymnasieutbildning ändras till registret för ansökan till yrkesutbildning och gymnasieutbildning, eftersom datainnehållet i registret utsträcks till att gälla också sådan utbildning på andra stadiet som inte deltar i gemensam ansökan. Registret är tvåspråkigt.

Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt.

Enligt förslaget tillämpas lagen för första gången vid ansökan till yrkesutbildning och gymnasieutbildning som inleds läsåret 2008—2009.

MOTIVERING

1 Inledning

Ett centralt mål i informationssamhällsprogrammet för statsminister Matti Vanhanens första regering var att öka den offentliga förvaltningens produktivitet samt modernisera processerna och handlingsmodellerna med hjälp av informations- och kommunikationstekniken. Som ett led i informationssamhällsprogrammet tillsatte statsrådets kansli den 30 oktober 2006 en arbetsgrupp med namnet Opetus TIME (9/2007), vars uppgift var att bereda åtgärdsförslag för hur informations- och kommunikationstekniken kunde utnyttjas inom undervisningsväsendet. I sitt arbete slog arbetsgruppen fast de spetsprojekt där det finns behov av nationell arkitektur, nationella lösningar och nationell styrning. Arbetsgruppens förslag stöder livslångt lärande genom att erbjuda kundorienterade elektroniska serviceenheter för alla delområden av undervisningsväsendet i olika skeden av ett livslångt lärande. De utvecklingsprojekt som arbetsgruppen föreslår handlar bl.a. om att bygga upp dataservicen för producenterna av utbildningsservice och definiera den tekniska infrastrukturen för utbildningsserviceproducenterna samt informationstjänst för sökande och en elektronisk ansökningsservice. Informationstjänst för sökande och elektronisk ansökan medför betydande fördelar på riksnivå inom undervisningsministeriets ansvarsområde när det handlar om planering, styrning och beslut som gäller utbildning.

Enligt regeringsprogrammet för statsminister Matti Vanhanens andra regering utarbetas i början av regeringsperioden ett verksamhetsprogram som på bred basis fokuserar på det praktiska genomförandet av informationssamhällsstrategin. Utbudet av elektroniska tjänster och produkter utökas och deras kompatibilitet förbättras.

Länsstyrelsernas uppgifter i anslutning till gemensam ansökan till yrkeshögskolorna överfördes på yrkeshögskolorna själva från och med den gemensamma ansökan våren 2003. I detta sammanhang infördes en elektronisk ansökningsservice. Inom den yrkespedagogiska lärarutbildningen skedde en övergång till ett elektroniskt ansökningssy-

stem våren 2004. I yrkeshögskolorna utvidgades den elektroniska ansökan till utbildningen på främmande språk och till vuxenutbildningen 2007. Ansökan till yrkeshögskolorna sker för närvarande i huvudsak via elektronisk ansökan. I fråga om universiteten införs elektronisk ansökan 2008.

En reform av ansökningssystemet inom yrkesutbildningen och gymnasieutbildningen förutsätter vissa ändringar och preciseringar i lagen om antagningsregistret och studentexamensregistret (1058/1998). Behoven av ändringar beror på att ansökningssystemet inom yrkesutbildningen och gymnasieutbildningen reformeras i tekniskt avseende och på att elektroniska dataöverföringar tas i bruk.

2 Nuläge

2.1 Antagningen av studerande till yrkesutbildning och gymnasieutbildning

Antagningen av studerande till yrkesutbildning och gymnasieutbildning sker huvudsakligen via gemensam ansökan och med utnyttjande av antagningsregistret. Bestämmelser om antagningsregistret och dess ändamål, datainnehåll, källor och utlämnande av uppgifter finns i lagen om antagningsregistret och studentexamensregistret. Antagningsregistret består av tre delregister, av vilka registret för gemensam ansökan till yrkesutbildning och gymnasieutbildning utgör ett. Bestämmelser om datainnehållet i detta register finns i förordningen om systemet för gemensam ansökan till yrkesutbildning och gymnasieutbildning (1197/1998).

Antagningsregistret används för att informera om antagning, ordna ansökan till utbildning och antagning av studerande, ge utbildningsanordnarna de uppgifter som behövs för antagningen av studerande, informera sökande som blivit utan studieplats om utbildningsmöjligheter samt producera uppgifter om sökande och dem som blivit antagna för uppföljning och utvärdering av utbildningssystemet.

I antagningsregistret införs bl.a. den sökandes personuppgifter, uppgifter om tidiga-

re skolframgång samt studentexamen, uppgifter om ansökan till utbildning och grunderna för antagning, uppgifter om antagning som studerande och mottagande av studieplats. I registret för gemensam ansökan till yrkeshögskolorna och i registret för gemensam ansökan till yrkesutbildning och gymnasieutbildning införs dessutom enligt vad den sökande själv meddelat uppgifter om hälsotillstånd som inverkar på yrkesvalet samt uppgifter om arbetserfarenhet och fritidsintressen. I vart och ett av delregistren kan också införas andra uppgifter som behövs med tanke på delregistrets ändamål och som är relevanta för bedömningen av om de sökande lämpar sig för en utbildning eller ett yrke eller för antagningen av studerande utifrån skolpolitiska grunder eller individuella utbildningsbehov.

Enligt lagens 1 § 2 mom. är Utbildningsstyrelsen registeransvarig för antagningsregistret. Med beaktande av 3 § 1 mom. och 4 § 2 mom. i förordningen om systemet för gemensam ansökan till yrkesutbildning och gymnasieutbildning svarar Utbildningsstyrelsen också för det riksomfattande genomförandet av den gemensamma ansökan och för ordnandet av den riksomfattande informationen i anslutning till ansökan om inträde och antagning till utbildning samt meddelar anvisningar till länsstyrelserna om det regionala genomförandet av den gemensamma ansökan. Utbildningsstyrelsen fastställer också tidtabellen för gemensam ansökan.

Länsstyrelserna deltar för Utbildningsstyrelsens räkning i förandet av registret för gemensam ansökan till yrkesutbildning och gymnasieutbildning. Länsstyrelserna ansvarar för inrättandet och upprätthållandet av registret inom sitt område. Enligt 3 § 2 mom. i förordningen om systemet för gemensam ansökan till yrkesutbildning och gymnasieutbildning sköter länsstyrelsen inom sitt område mottagningen, behandlingen och förvaringen av ansökningarna, den allmänna information som gäller sökande och antagning samt övriga praktiska arrangemang som gäller den gemensamma ansökan. I Södra Finlands och Västra Finlands län bildas särskilda register språkgruppsvis.

Anordnarna av grundläggande utbildning sänder personuppgifter och uppgifter om

slutbedömningen för elever på avgångsklasserna i den grundläggande utbildningen och för elever som fullgör lärokursen för påbyggnadsundervisning till länsstyrelserna antingen på diskett eller på särskilda elevförteckningsblanketter. För behandlingen av uppgifter på diskett har länsstyrelserna ett program för kontroll av uppgifterna. Via detta program överförs uppgifterna till registret för gemensam ansökan. Länsstyrelserna lagrar pappersblanketterna eller sänder dem till ett företag som lagrar dem i registret för gemensam ansökan.

Utbildningsanordnarna fattar beslut om antagningen samt om de praktiska arrangemangen i anslutning till ansökan och antagning. Utbildningsanordnarna tar emot, behandlar och förvarar ansökningarna när det gäller sådan utbildning som inte hör till gemensam ansökan. Utbildningsanordnarna lagrar uppgifter om sitt utbildningsutbud och grunderna för antagning i läroanstaltsdatasystemet samt förmedlar uppgifter om mottagande av studieplats till systemet för gemensam ansökan.

2.2 Gemensam ansökan

Enligt 26 § 2 mom. i lagen om yrkesutbildning och 19 § 2 mom. i gymnasielagen gäller om ansökningsförfarandet vad som särskilt bestäms om detta.

Bestämmelser om förfarandet vid ansökan till yrkesutbildning och gymnasieutbildning finns i förordningen om systemet för gemensam ansökan till yrkesutbildning och gymnasieutbildning (1197/1998). I förordningen definieras tillämpningsområdet för gemensam ansökan, syftet med gemensam ansökan, ansvaret för ordnande av gemensam ansökan och registret för gemensam ansökan.

Systemet för gemensam ansökan utgör ett centraliserat datasystem som används när inträde till utbildning söks, när information ges om den utbildning som står till buds och vid förmedling av behövliga uppgifter till utbildningsanordnarna för antagningen av studerande. Datasystemet används också för att stödja dem som inte blivit antagna att söka sig till utbildning.

I registret för gemensam ansökan till yrkesutbildning och gymnasieutbildning lagras

sådana uppgifter som behövs vid antagningen i fråga om utbildning som hör till tillämpningsområdet för systemet för gemensam ansökan och sökande till nämnda utbildning.

Systemet för gemensam ansökan tillämpas i princip på all grundläggande yrkesutbildning och gymnasieutbildning. Enligt förordningens 1 § tillämpas systemet för gemensam ansökan inte vid antagning av studerande till grundläggande yrkesutbildning som ordnas i form av läroavtalsutbildning. Undervisningsministeriet kan också besluta till vilka övriga delar systemet för gemensam ansökan inte behöver tillämpas vid antagning av studerande till grundläggande yrkesutbildning eller gymnasieutbildning. Utanför gemensam ansökan är för närvarande bl.a. förberedande utbildning för en yrkesinriktad grundexamen som avläggs som fristående examen, läroavtalsbaserade utbildning som i första hand är avsedd för vuxna, gymnasieutbildning avsedd för vuxna, utbildning som förbereder för yrkesexamen och specialyrkesexamen, utbildning som leder till grundexamen i dans, grundexamen i musik och grundexamen i idrott, utbildning på främmande språk, utbildning ordnad av specialyrkesläroanstalter samt olika utbildningar som förbereder för yrkesutbildning.

Gemensam ansökan till utbildningen på andra stadiet ordnas två gånger per år; vid vårens gemensamma ansökan söker man till utbildning som inleds i augusti och vid höstens ansökan till utbildning som inleds i januari följande år.

Vid gemensam ansökan till gymnasieutbildning och yrkesutbildning 2006 uppgick antalet förstahandssökande till 92 241. Av dem sökte 34 593 till gymnasieutbildning och 57 648 till yrkesutbildning. Av dem som hade sökt till yrkesutbildning via gemensam ansökan var 8 712 studenter. Vid gemensam ansökan hösten 2006 var antalet sökande 2 735. I fråga om den utbildning som inte deltar i gemensam ansökan finns inga exakta uppgifter om sökande tillgängliga. Antalet sökande till sådan utbildning för unga som inte deltar i gemensam ansökan uppskattas till några tusen per år. Examensinriktad vuxenutbildning (en del av gymnasieutbildningen, grundläggande yrkesutbildning som förbereder för fristående examen, utbildning

som förbereder för yrkes- och specialyrkesexamen, en stor del av läroavtalsutbildningen) påbörjades år 2005 av ca 75 000 studerande, andelen sökande är dock betydligt större.

Med i gemensam ansökan är årligen 160 anordnare av yrkesutbildning (vilka har 455 undervisningsställen), ca 460 undervisningsställen vid gymnasier samt ca 1 000 grundskolor (med 9:e klass) och 200 anordnare av påbyggnadsundervisning.

2.3 Bedömning av nuläget

I den utbildningslagstiftning som trädde i kraft vid ingången av 1999 frångicks tanken att läroanstalterna som institutioner skulle vara föremål för reglering. I gällande lagstiftning är det utbildningen och förutsättningarna för hur den genomförs som regleras. Det ändrade synsättet i lagstiftningen medförde en avsevärd ökning av den lokala beslutanderätten inom utbildningen. Inom ramen för de utbildningstillstånd undervisningsministeriet beviljat beslutar utbildningsanordnarna hur utbildningen skall ordnas och hur utbildningsutbudet skall riktas. Utbildningsanordnarna beslutar också om intagning av studerande samt om hur antagningen skall genomföras i praktiken.

Länsstyrelsernas normstyrning har luckrats upp i samband med revideringen av utbildningslagstiftningen. I och med lagstiftningsreformen har de uppgifter i anslutning till utbildningsutbud samt ansökan och antagning som tidigare sköttes vid länsstyrelserna flyttats över till undervisningsministeriet och utbildningsanordnarna.

Inför ansökningsprocessen samlas personuppgifter, utbildnings- och vitsordsuppgifter, uppgifter om ansökningsönskemål, uppgifter om inträdesprov och lämplighetstest, uppgifter om slutbedömning och antagningsuppgifter för elever på avgångsklasserna och elever som fullgör påbyggnadsundervisningens lärokurs i den grundläggande utbildningen. Dessa lagras och kontrolleras manuellt på många olika ställen (i skolor, vid länsstyrelserna och firmor som sköter lagringen).

Länsstyrelsernas uppgifter i anslutning till gemensam ansökan innehåller en hel del oli-

ka slags kontroll-, lagrings- och postningsarbete som gäller ansökningsblanketterna.

När det elektroniska ansökningssystemet införs försvinner de lagrings-, kontroll- och postningsuppgifter som länsstyrelserna haft i samband med mottagning, behandling och förvaring av de manuella ansökningarna som obehövligen. I det elektroniska ansökningssystemet kan uppgifterna om läroanstalter samt person-, adress- och vitsordsuppgifter för elever på avgångsklasserna och i påbyggnadsundervisning överförs elektroniskt direkt från de elevadministrativa systemen till ansökningsregistret i stället för med disketter och blanketter i pappersform.

Att ansökningssystemet för yrkesutbildningen och gymnasieutbildningen reformeras och elektroniska dataöverföringssystem utvecklas gör det möjligt att minska överlappande uppgifter. Uppgifter som gäller ansökan och antagning kan koncentreras till de aktörer till vilka behörigheten redan överförs. Detta skapar klarhet i utbildningsanordnarnas roll i frågor som gäller ansökan och antagning.

3 Föreslagna ändringar

Det elektroniska ansökningssystemet utvidgas under åren 2008—2009 så att det också täcker annan utbildning på andra stadiet som inte omfattas av gemensam ansökan. Det föreslås därför att 1 § 1 mom. 3 punkten i lagen om antagningsregistret och studentexamensregistret ändras så att det där föreskrivs om registret för ansökan till yrkesutbildning och gymnasieutbildning.

När det elektroniska ansökningssystemet införs försvinner de lagrings-, kontroll- och postningsuppgifter som länsstyrelserna haft i samband med mottagning, behandling och förvaring av de manuella ansökningarna. Länsstyrelsernas regionala uppgifter i anslutning till förändring av registret för gemensam ansökan till yrkesutbildning och gymnasieutbildning upphör. Länsstyrelsernas uppgifter i samband med förändring av registret för gemensam ansökan och behandlingen av ansökningarna överförs inte på utbildningsanordnarna. De uppgifter i anslutning till gemensam ansökan som kommer att finnas

kvar även i det nya elektroniska ansökningssystemet får Utbildningsstyrelsen ansvaret för.

Reformen av ansökningssystemet förändrar Utbildningsstyrelsens uppgifter. Det föreslås därför att de uppgifter vid Utbildningsstyrelsen som hänför sig till förändring av antagningsregistret blir preciserade i lagen. Det föreslås att i lagen tas in en ny 1 a §, där det föreskrivs om den registeransvariges uppgifter.

Enligt förslaget skall Utbildningsstyrelsen fortfarande vara registeransvarig för antagningsregistret. Utbildningsstyrelsen svarar för samlandet av data i antagningsregistret samt för genomförandet av ansökningssystemet på riksplanet. Utbildningsstyrelsen sköter också den allmänna informationen, vägledningen och rådgivningen i anslutning till ansökan och antagning till utbildning. Under övergångsskedet skall ansökningarna i pappersform skickas till Utbildningsstyrelsen i stället för till länsstyrelsernas 18 byråer för gemensam ansökan. Utbildningsstyrelsen svarar för att dessa ansökningar lagras i ansökningsregistret. Utbildningsstyrelsen skall på en sökandes begäran kunna ändra och göra rättelser i ansökan. Målet är att de sökande själva skall kunna korrigera och ändra sina ansökningar. Detta förutsätter dock en stark identifiering.

Webbansökningstjänsten ger den sökande råd och handledning i hur ansökningarna skrivs och fylls i. Programmet innehåller också ett kontrollprogram som förhindrar att bristfälliga eller felaktiga ansökningar skickas vidare till systemet.

Utbildningsanordnarna är skyldiga att sända undervisningsförvaltningsmyndigheterna de uppgifter dessa anger och som behövs för utvärdering, utveckling, statistikföring och uppföljning av utbildningen. I det elektroniska ansökningssystemet lagras utbildningsanordnarna uppgifterna om antagningen elektroniskt utan mellanhänder direkt i ansökningsregistret. Det föreslås därför att 1 § 2 mom. i lagen om antagningsregistret och studentexamensregistret ändras så att anordnarna av yrkesutbildning och gymnasieutbildning deltar i registerföringen för Utbildningsstyrelsens räkning i fråga om registret för ansökan till yrkesutbildning och gymnasieutbildning.

Förändringarna inverkar på verksamhetskulturen i samband med ansökan. För utbildningsanordnarna innebär reformen framför allt ett nytt slags samarbete och nya tillvägagångssätt med informations- och kommunikationsteknikens hjälp. Det elektroniska systemet med uppgifter om utbildningsutbudet erbjuder instrument för beslutsfattandet vid antagningen av studerande och mångsidigare möjligheter inom studiehandledningen. Övergången till elektronisk informationsförmedling medför snabbare informationsgång och korrektare uppgifter.

I det elektroniska ansökningssystemet kan uppgifterna om läroanstalter samt person-, adress- och vitsordsuppgifter för elever på avgångsklasserna och i påbyggnadsundervisning överförs elektroniskt direkt från de elevadministrativa systemen till ansökningsregistret i stället för med disketter och blanketter i pappersform.

Anordnarna av yrkesutbildning och gymnasieutbildning informerar om sitt utbildningsutbud och handleder och vägleder sina sökande samt mottar, behandlar och förvarar ansökningarna för sådan utbildning som inte omfattas av gemensam ansökan, såsom för närvarande. I det nya ansökningssystemet kan utbildningsanordnarna överföra uppgifter om sitt utbildningsutbud samt om antagningsgrunderna från sina datasystem elektroniskt direkt till ansökningsregistret. Utbildningsanordnarna får direkt tillgång till uppgifter om antagningen ur ansökningsregistret.

I ansökningsregistret finns alltid aktuella uppgifter om antagningen, vilket medför att de studieplatser som ännu är lediga effektivt kan besättas samtidigt som sökande som blivit utan en studieplats lättare får information om lediga studieplatser.

I lagens 2 § föreskrivs om ändamålet med delregistren i antagningsregistret. Det föreslås att 2 § 1 mom. 3 punkten ändras så att registret för ansökan till yrkesutbildning och gymnasieutbildning används också vid antagning av studerande till sådan utbildning och sådana examina som avses i lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning (631/1998). Ändringsförslaget beror på att datainnehållet i ansökningsregistret utsträcks till att gälla också sådan annan utbildning på andra stadiet som inte deltar i gemensam ansökan.

Lagens 2 § 2 mom. 2 punkt föreslås bli ändrad så att antagningsregistret används också för att följa mottagandet av studieplatser och antagningen. Utbildningsanordnarna lagrar uppgifter om mottagande av studieplats direkt i ansökningsregistret. På detta sätt säkerställs att ansökningsregistret alltid innehåller aktuell information om mottagna studieplatser. Detta hjälper de sökande att komma in på en utbildning samtidigt som studieplatserna blir fyllda och bättre utnyttjade.

Det föreslås att 3 § 2 mom. ändras så att registret för gemensam ansökan till yrkesutbildning och gymnasieutbildning ändras till registret för ansökan till yrkesutbildning och gymnasieutbildning, eftersom avsikten är att registrets datainnehåll skall utvidgas också till utbildning som inte deltar i gemensam ansökan.

Lagens 4 § föreslås bli ändrad så att en av de källor som nämns i bestämmelsen, dvs. kommunerna, ersätts med anordnarna av grundläggande utbildning och påbyggnadsundervisning, eftersom sådan utbildning förutom av kommuner också kan ordnas av registrerade sammanslutningar och stiftelser. Förslaget motsvarar nuläget och innebär en precisering. Det föreslås att i bestämmelsen också tas in arbetskraftsmyndigheterna som en källa. Förändret av antagningsregistret förutsätter att uppgifter fås om alla som sökt inträde för en högskoleexamen. För att kunna övervaka bestämmelsen om mottagande av endast en studieplats som leder till högskoleexamen måste den registeransvarige av arbetskraftsmyndigheterna få uppgifter också om personer som antagits till arbetskraftspolitisk vuxenutbildning som leder till högskoleexamen.

4 Propositionens konsekvenser

Till följd av att yrkesutbildningens och gymnasieutbildningens ansökningssystem reformeras blir informationen om utbildningsutbudet, antagningsgrunderna och ansökningsprocessen bättre, studieplatserna besätts effektivare och handledningen särskilt inom den grundläggande utbildningen förstärks. Genom den föreslagna lagändringen är det möjligt att minska de många olika nivåerna i

ansöknings- och antagningsfunktionerna liksom överlappande arbete hos olika aktörer samt uppnå kostnadsinbesparingar. Genom den föreslagna ändringen kan man också skapa klarhet i utbildningsanordnarnas verksamhet och uppgifter i samband med ansökan och antagning.

Genom att de uppgifter som hänför sig till ansökningssystemet och registerföringen inom yrkesutbildningen och gymnasieutbildningen koncentreras till Utbildningsstyrelsen kan klara verksamhetsmässiga och ekonomiska fördelar uppnås.

Med tanke på de studerandes rättsskydd och för att systemen skall fungera är det förnuftigt att den yrkeskompetens som gäller kundservicen vid ansökan och i samband med ansökningssystemet upprätthålls och utvecklas på ett enda ställe. Kostnadsinbesparingarna vid en koncentration är uppenbara jämfört med att uppgifterna sköts på olika ställen. Arbetet kan skötas med mindre personresurser.

År 2006 användes vid länsstyrelsen 16,6 årsverken för uppgifter med anknytning till gemensam ansökan och under arbetstoppar deltog som mest sammanlagt 26 personer i dessa uppgifter.

Vid Utbildningsstyrelsen användes år 2006 sju årsverken för uppgifter som gällde gemensam ansökan till yrkesutbildning och gymnasieutbildning (utbildningsutbud, utbildningsguider, information, datasystem).

Utbildningsstyrelsen uppgifter i samband med ansökan till utbildning och förande av antagningsregistret kommer enligt förslaget att öka. Utbildningsstyrelsen skall fortfarande vara registeransvarig för antagningsregistret och svara för samlandet av data i antagningsregistret och för genomförandet på riksplanet av ansökningssystemen samt för den allmänna informationen, vägledningen och rådgivningen i anslutning till ansökan och antagning till utbildning.

Länsstyrelserna deltar under övergångsskedet för Utbildningsstyrelsens räkning i skötseln av väglednings- och rådgivningstjänsterna samt i handledningen och utbildningen av utbildningsanordnarna.

Jämfört med nuvarande 23,6 årsverken uppskattas arbetet för att genomföra den gemensamma ansökan till yrkesutbildningen

och gymnasieutbildningen kräva sammanlagt högst 16 årsverken från början av 2008. Av dem uppskattas länsstyrelsens andel till fem årsverken och Utbildningsstyrelsens andel till 11 årsverken. För Utbildningsstyrelsens del förutsätter genomförandet av reformen en ökning med fyra årsverken.

Reformen förutsätter inga personalökningar hos utbildningsanordnarna. På Utbildningsstyrelsens försorg har informationshällets strukturer i fråga om den grundläggande utbildningen, yrkesutbildningen och gymnasieutbildningen kartlagts på ett heltäckande sätt alltsedan 2000. Utredningar visar att utrustningen inom den grundläggande utbildningen, yrkesutbildningen och gymnasieutbildningen är god. Enligt statistiken har 97 procent av anordnarna av grundläggande utbildning, yrkesutbildning och gymnasieutbildning sådana Internetförbindelser som det elektroniska ansökningssystemet förutsätter. Bedömningen är därför att reformen inte avsevärt ökar utbildningsanordnarnas telekommunikationskostnader. Reformen förbättrar produktiviteten och serviceförmågan.

I syfte att stödja övergången till och säkra genomförandet av det elektroniska ansökningssystemet inom yrkesutbildningen och gymnasieutbildningen har man vidtagit stödåtgärder bestående av utbildnings- och informationsverksamhet samt utvecklings- och pilotprojekt.

Undervisningsministeriet har under åren 2005—2007 anvisat ett anslag på sammanlagt 1,6 miljoner euro för genomförandet av ett elektroniskt ansökningssystem i yrkesutbildningen och gymnasieutbildningen. Anslaget har använts för utveckling av antagningsregistret, genomförandet av en elektronisk ansökningstjänst samt för information och utbildning. Undervisningsministeriet har under åren 2004—2006 finansierat dataförvaltnings- och informationsprojekt med 14,8 miljoner euro när det gäller allmänbildande utbildning och med 3,3 miljoner euro när det gäller yrkesutbildning. De största objekten har varit nätförbindelser för den allmänbildande utbildningen och utrustning avsedd för undervisningsbruk. Informationssamhällspengar kan användas ännu år 2007. Undervisningsministeriet har dessutom via Europeiska regionutvecklingsfonden och

Europeiska socialfonden använt 11,7 miljoner euro för projekt, som till största delen utgör informations samhällsprojekt. Av anslaget för undervisningsväsendets personalutbildning (under moment 29.30.22) har det för 2007 anvisats 450 000 euro för utbildning som hänförs till det elektroniska ansökningssystemet och elektronisk kommunikation inom yrkesutbildningen och gymnasieutbildningen. Utbildningen startar hösten 2007.

5 Beredningen av propositionen

Undervisningsministeriet tillsatte den 7 februari 2005 en arbetsgrupp med uppgift att utveckla systemet för gemensam ansökan till yrkesutbildning och gymnasieutbildning så att utbildningsanordnarna får ett bättre fungerande servicesystem. Arbetsgruppen skulle bl.a. skapa grunder för införandet av ett elektroniskt ansökningssystem i yrkesutbildningen och gymnasieutbildningen. Enligt arbetsgruppen leder det elektroniska ansökningssystemet till att de olika aktörernas roller och uppgifter bör omprövas. Länsstyrelsernas roll som aktörer vid gemensam ansökan förändras i det elektroniska ansökningssystemet. De skall inte längre svara för det regionala genomförandet av det elektroniska ansökningssystemet. Enligt arbetsgruppen skall länsstyrelserna under övergångsskedet sköta informationen och handledningen på det regionala planet samt stödtjänster man särskilt kommer överens om.

Den 6 april 2005 beviljade arbetsministeriet undervisningsministeriet 700 000 euro av det anslag som i budgeten för 2005 reserverats för politikprogrammet för sysselsättning. Summan är avsedd för ett utvecklingsprojekt gällande gemensam ansökan till yrkesutbildning och gymnasieutbildning som ett led i politikprogrammet för sysselsättning.

Hösten 2005 startade undervisningsministeriet ett projekt i två faser för att utveckla ett elektroniskt system för ansökan till och uppgifter om utbildningsutbudet inom yrkesutbildningen och gymnasieutbildningen. Den 26 april 2006 tillsattes styr- och projektgrupper på bred bas för projektet. Med i styrgruppen är företrädare för länsstyrelsen i Södra Finland län, Finlands Kommunförbund, arbetsministeriet, Ammatillisten oppilaitosten rehtoriiliitto ry, Koulutuksen järjestäjien yhdistys ry, Undervisningssektorns Fackorganisation rf, studerandeorganisationerna, Utbildningsstyrelsen och undervisningsministeriet samt utbildningsanordnarna. De olika aktörernas roll och uppgifter i det elektroniska ansökningssystemet har behandlats i styrgruppen.

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid undervisningsministeriet.

Förhandlingar om propositionen har förts med representanter för Finlands Kommunförbund.

6 Närmare bestämmelser

Förordningen om systemet för gemensam ansökan till yrkesutbildning och gymnasieutbildning upphävs till följd av lagändringen och det ges en ny statsrådsförordning om systemet för ansökan till yrkesutbildning och gymnasieutbildning.

7 Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft så snart som möjligt efter det att den har antagits och blivit stadfäst. Enligt förslaget tillämpas lagen för första gången vid ansökan till yrkesutbildning och gymnasieutbildning i fråga om utbildning som inleds läsåret 2008—2009.

Med stöd av vad som anförts ovan förelägg Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av lagen om antagningsregistret och studentexamensregistret

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 18 december 1998 om antagningsregistret och studentexamensregistret (1058/1998) 1 § 1 mom. 3 punkten och 2 mom., 2 § 1 mom. 3 punkten och 2 mom. 2 punkten, 3 § 2 mom. och 4 § 1 mom., av dem 1 § 2 mom. sådant det lyder i lag 547/2002, samt

fogas till lagen en ny 1 a § som följer:

1 §

Register och registeransvarig

Till antagningsregistret hör

3) registret för ansökan till yrkesutbildning och gymnasieutbildning.

Registeransvarig för antagningsregistret är utbildningsstyrelsen. I registerföringen deltar för utbildningsstyrelsens räkning dessutom yrkeshögskolorna i fråga om det delregister som avses i 1 mom. 2 punkten samt anordnarna av yrkesutbildning och gymnasieutbildning i fråga om det delregister som avses i 1 mom. 3 punkten.

1 a §

Den registeransvariges uppgifter

Utbildningsstyrelsen svarar för samlandet av data i antagningsregistret och för genomförandet på riksplanet av ansökningssystemen samt för den allmänna informationen, vägledningen och rådgivningen i anslutning till ansökan och antagning till utbildning.

Närmare bestämmelser om den registeransvariges uppgifter utfärdas genom förordning av statsrådet.

2 §

Ändamål

Antagningsregistrets delregister används enligt följande:

3) registret för ansökan till yrkesutbildning och gymnasieutbildning vid antagning av studerande till sådan utbildning och sådana examina som avses i lagen om yrkesutbildning (630/1998), gymnasielagen (629/1998) och lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning (631/1998).

Antagningsregistret används för att

2) ordna förfarandet för ansökan till utbildning, antagning av studerande och mottagande av studieplats, som vid universitetens och yrkeshögskolornas antagning också inkluderar arrangemangen kring mottagande av endast en studieplats som leder till högskoleexamen, samt för att följa förfarandet för ansökan och antagning,

3 §

Datainnehåll

I registret för gemensam ansökan till yrkeshögskolorna och i registret för ansökan till yrkesutbildning och gymnasieutbildning kan förutom de uppgifter som räknas upp i 1 mom. enligt vad den sökande själv meddelat föras in uppgifter om hälsotillstånd som inverkar på yrkesvalet samt uppgifter om arbetsfarenhet och fritidsintressen. Dessa uppgifter begärs och införs endast i det fall att de är av betydelse för antagningen av studerande.

4 §

Källor

Den registeransvarige för antagningsregistret har rätt att utöver de uppgifter som sökanden har lämnat och utan hinder av bestämmelserna om tystnadsplikt få de uppgifter som avses i 3 § 1 och 3 mom. ur studentexamensregistret, av Befolkningsregistercentralen, arbetskraftsmyndigheterna, anordnarna av grundläggande utbildning och påbygg-nadsundervisning, universiteten, yrkes-högskolorna, anordnarna av yrkesutbildning

och gymnasieutbildning samt ur sådana gemensamma register för två eller flera universitet som har bildats för antagningen av studerande.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Denna lag tillämpas för första gången på ansökan till yrkesutbildning och gymnasieutbildning för utbildning som inleds läsåret 2008—2009.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Helsingfors den 15 juni 2007

Republikens President

TARJA HALONEN

Undervisningsminister *Sari Sarkomaa*

*Bilaga
Parallelltext*

Lag

om ändring av lagen om antagningsregistret och studentexamensregistret

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen av den 18 december 1998 om antagningsregistret och studentexamensregistret (1058/1998) 1 § 1 mom. 3 punkten och 2 mom., 2 § 1 mom. 3 punkten och 2 mom. 2 punkten, 3 § 2 mom. och 4 § 1 mom., av dem 1 § 2 mom. sådant det lyder i lag 547/2002, samt

fogas till lagen en ny 1 a § som följer:

Gällande lydelse

1 §

Register och registeransvarig

Till antagningsregistret hör

3) registret för *gemensam* ansökan till yrkesutbildning och gymnasieutbildning.

Registeransvarig för antagningsregistret är utbildningsstyrelsen. I registerföringen deltar för utbildningsstyrelsens räkning dessutom yrkeshögskolorna i fråga om det delregister som avses i 1 mom. 2 punkten och länsstyrelserna i fråga om det delregister som avses i 1 mom. 3 punkten.

Föreslagen lydelse

1 §

Register och registeransvarig

Till antagningsregistret hör

3) registret för ansökan till yrkesutbildning och gymnasieutbildning.

Registeransvarig för antagningsregistret är utbildningsstyrelsen. I registerföringen deltar för utbildningsstyrelsens räkning dessutom yrkeshögskolorna i fråga om det delregister som avses i 1 mom. 2 punkten *samt anordnarna av yrkesutbildning och gymnasieutbildning* i fråga om det delregister som avses i 1 mom. 3 punkten.

1 a §

Den registeransvariges uppgifter

Utbildningsstyrelsen svarar för samlandet av data i antagningsregistret och för genomförandet på riksplanet av ansökningssystemen samt för den allmänna informationen, vägledningen och rådgivningen i anslutning till ansökan och antagning till utbildning.

Närmare bestämmelser om den registeransvariges uppgifter utfärdas genom förordning av statsrådet.

2 §

Ändamål

Antagningsregistrets delregister används enligt följande:

3) registret för *gemensam* ansökan till yrkesutbildning och gymnasieutbildning vid antagning av studerande till sådan utbildning som avses i lagen om yrkesutbildning (630/1998) och i gymnasielagen (629/1998).

Antagningsregistret används för att

2) ordna ansökan till utbildning *och* antagning av studerande, som för universitets- och högskolestuderandenas vidkommande också inkluderar arrangemangen kring mottagande av endast en studieplats som leder till högskoleexamen, samt följa ansökan och antagning,

3 §

Datainnehåll

I registret för gemensam ansökan till yrkeshögskolorna och i registret för *gemensam* ansökan till yrkesutbildning och gymnasieutbildning kan förutom de uppgifter som räknas upp i 1 mom. föras in uppgifter om hälsotillstånd som inverkar på yrkesvalet samt uppgifter om arbetserfarenhet och fritidsintressen enligt vad den sökande själv meddelat. Dessa uppgifter begärs och införs endast i det fall att de är av betydelse för antagningen av studerande.

4 §

Källor

Den registeransvarige för antagningsregistret har rätt att utöver de uppgifter som sökanden lämnat och utan hinder av bestämmelserna om tystnadsplikt få de uppgifter

2 §

Ändamål

Antagningsregistrets delregister används enligt följande:

3) registret för ansökan till yrkesutbildning och gymnasieutbildning vid antagning av studerande till sådan utbildning och sådana examina som avses i lagen om yrkesutbildning (630/1998), gymnasielagen (629/1998) *och lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning (631/1998).*

Antagningsregistret används för att

2) ordna förfarandet för ansökan till utbildning, antagning av studerande *och mottagande av studieplats, som vid universitetens och yrkeshögskolornas antagning* också inkluderar arrangemangen kring mottagande av endast en studieplats som leder till högskoleexamen, samt för att följa förfarandet för ansökan och antagning,

3 §

Datainnehåll

I registret för gemensam ansökan till yrkeshögskolorna och i registret för ansökan till yrkesutbildning och gymnasieutbildning kan förutom de uppgifter som räknas upp i 1 mom. enligt vad den sökande själv meddelat föras in uppgifter om hälsotillstånd som inverkar på yrkesvalet samt uppgifter om arbetserfarenhet och fritidsintressen. Dessa uppgifter begärs och införs endast i det fall att de är av betydelse för antagningen av studerande.

4 §

Källor

Den registeransvarige för antagningsregistret har rätt att utöver de uppgifter som sökanden har lämnat och utan hinder av bestämmelserna om tystnadsplikt få de uppgifter

Gällande lydelse

som avses i 3 § 1 och 3 mom. ur studentexamensregistret, av befolkningsregistercentralen, kommunerna, universiteten, yrkeshögskolorna, anordnarna av yrkesutbildning och gymnasieutbildning samt ur sådana gemensamma register för två eller flera universitet som har bildats för antagningen av studerande.

Föreslagen lydelse

ter som avses i 3 § 1 och 3 mom. ur studentexamensregistret, av Befolkningsregistercentralen, *arbetskraftsmyndigheterna, anordnarna av grundläggande utbildning och påbygggnadsundervisning*, universiteten, yrkeshögskolorna, anordnarna av yrkesutbildning och gymnasieutbildning samt ur sådana gemensamma register för två eller flera universitet som har bildats för antagningen av studerande.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Denna lag tillämpas för första gången på ansökan till yrkesutbildning och gymnasieutbildning för utbildning som inleds läsåret 2008—2009.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.
